

*Nr. Lyndelse Friskole
skolekode 497006
Tilsynserklæring 2016 – 17
Tilsynsførende Tove Ketil Lenger*

Jeg har i år besøgt 1. og 3. klasse i dansk, 4.,5.,6. klasse i matematik, 7.,8.,9 klasse i engelsk, samt 8.A. i naturfagsprojekt. Ialt 12 besøg. Desuden har jeg besøgt skolen under arbejdet med årets musical. Jeg har også stukket næsen ind i Børnehaveklassen en enkelt gang.

Jeg har besøgt skolen på følgende datoer: 6.2.,22.2.,2.3.,17.3.,20.3., 31.3. og 5.5

Jeg var meget imponeret over 1. klasse i dansk. I en tid, hvor der tales så meget om støj og uro i landets klasseværelser, er det dejligt at gå ind i en klasse, hvor selv så små børn er rolige og parate til undervisning lige fra timens start. Og alle kunne læse – det er heller ikke en given sag i 1. klasse. En enkelt pige arbejdede med noget andet, mens de andre læste op. Da jeg spurgte hende hvorfor, svarede hun, at hun havde læst hele bogen, og så var det jo lidt spild af tid at læse den igen. Fint!

Da mit barnebarn gik i 1. klasse, spurgte jeg hende en gang, hvordan det var. Hun svarede ”Joo - det er da meget hyggeligt. Jeg kan bare ikke forstå, hvorfor man hele tiden skal lære det, man kan i forvejen”. Det er jo en nedslående måde at begynde sit skoleliv på. Så kan man sidde der og lære at kede sig. På det tidspunkt var begrebet differentiering i undervisningen for længst ikke nyt mere, men det havde ikke fået effekt.

Det har det her på skolen. Og kunsten er på den ene side at differentiere, så der er passende udfordringer til alle, men samtidig ikke individualisere så meget, at samarbejdet og fællesskabet ryger sig en tur.

Da de havde læst, var der bevægelse og rytme, og de sang også engelske sange. De havde ingen problemer med at skifte fra fysiske aktiviteter til de mere stillesiddende.

En af grundene til, at jeg fortæller så meget om 1. klasse er, at den er et fint eksempel på, hvordan der arbejdes med at skabe klassekultur. En klasse er fra start en tilfældig flok af fremmede mennesker. Dem skal man nu være sammen med i rigtig mange år, og man skal lære nogle omgangsformer, som giver alle mulighed for at trives og få udbytte af samværet og af undervisningen. Hvordan skabes en positiv klassens kultur? - ved fælles oplevelser af mange slags, ved deltagelse i hinandens glæder og sorger, ved indsigt i egen og hinandens læring, ved samarbejde og samtale, ved muligheden for at give og få hjælp, ved oplevelsen af, at man er vigtig for fællesskabet og ikke kan undværes, ved muligheden for at påtage sig det ansvar, man kan magte.

Jeg ser også på skolen god brug af det, man kunne kalde ”Feed forward” - vi kender alle begrebet feed back. Feed forward er, når man på forhånd fortæller, hvad der skal

ske og hvordan det skal ske. F. eks. i en af de mindre klasser : I må gerne snakke mens I løser opgaverne, og også gerne flytte jer fra jeres pladser, men hvis I larmer, skal I tilbage igen.” Så enkelt – og så ved alle, hvad de har at rette sig efter. Det bliver til frihed under ansvar.

Jeg har mødt klasser på skolen, som bestemt ikke fra start var drømmeklasser, men som er blevet det gennem bevidst arbejde med klassekulturen.

Ikke alle klasser er stille klasser. Og ikke alle klasser er homogene. Men det gør ikke så meget, når uroen skyldes ivrighed og når det er accepteret i klassen, at man er meget forskellige og kan noget forskelligt. Og når læreren har et godt, fast og kærligt greb om klassen, så alles læring sikres.

Der er inden for pædagogikken et begreb, som hedder medlæring. Det dækker over, at man i skolen ikke bare lærer af stoffet, men også - og måske lige så meget - af situationen, stoffet præsenteres i. Hvis stoffet præsenteres som vigtigt og interessant af en engageret lærer, hvis eleverne opmuntres til at give deres mening til kende, hvis der er en atmosfære af anerkendelse og gensidig respekt, så lærer børnene af det. Hvis der derimod er en autoritær og irettesættende tone omkring undervisningen – ja, så lærer børnene noget helt andet om at gå i skole.

Men generelt må jeg sige om stemningen og atmosfæren – skolekulturen – her på stedet, at når jeg kommer ind på skolen og møder børnene, oplever jeg åbenhed, venlighed, imødekommenhed, høflighed, hjælpsomhed og ro over arbejdet. Også når flere forskellige klasser i mange grupper arbejder med forskelligt stof i fællesrummet. Børnene er meget samarbejdsvante og selvstændige, og selv om der ikke lige er en lærer i farvandet, gør man stort set det, man siger, man gør.

I matematik på mellemtrinnet ser jeg overalt et højt fagligt niveau, dygtige lærere, gode materialer og børn, som ser ud til at trives med faget.

I engelsk i overbygningen glæder jeg mig over, at undervisningen foregår på engelsk, og at engelsk ikke bare ses som et sprogfag, men i allerhøjeste grad som et kulturfag. Der blev arbejdet med svære og spændende ting – i hvert fald set med mine briller. Jeg kunne måske nok i en 8. klasse finde elever, der ikke frivilligt ville have valgt at arbejde med Shakespeare og måske heller ikke lige ville have kaldt det spændende – men gudskelov for, at lærere ikke kun skal give eleverne det, de vil have. Børn har krav på langt mere end de selv ved, og langt mere end de tror, de har brug for - og det er skolens forpligtelse at føre dem ind i kulturen og dermed føre dem nogle steder hen, hvor de ikke ville være kommet af sig selv.

I en anden klasse fremlagde de på engelsk noget, de havde undersøgt om mobning, i en tredje fremlagde de selvvalgte emner og i den sidste arbejdede de med spørgsmål til filmen ” Døde poeters klub”.

Undervejs har jeg bemærke mig, at der synes at komme mere og mere bevægelse ind i undervisningen i flere og flere fag.

Jeg overværede begyndelsen på det naturfaglige projekt i 8. klasse. Efterfølgende har jeg besøgt klassen og overværet nogle af gruppernes fremlæggelser.

Det overordnede emne var vedvarende energi til alle.

I startfasen blev der gennemgået, hvilke kompetencer, det naturfaglige projekt skal styrke, og det er ikke småting:

- Undersøgelseskompetence
- Modelleringskompetence
- Perspektiveringskompetence
- Kommunikationskompetence

Dyre ord og ikke helt i børnehøjde.

I fremlæggelserne skal børnene medtænke synsvinkler som

- Historie (hvordan har det valgte emne udviklet sig over tid)
- Teknologi (hvordan bruges det)
- Fremtid
- Økonomi

og det skal fremgå af fremlæggelserne, at alle 3 faglige synsvinkler (geo, bio, fys) har været i spil.

Jeg fortæller jer dette, fordi det jo ikke er sikkert, at jeres børn kommer stormende hjem fra skole og hæsblæsende beretter, hvordan det er at arbejde med sådan et projekt.

Jeg kan vist roligt sige, at det ikke er blevet mindre kompliceret at være elev, end da I gik i skole.

Men fremlæggelserne viste, at grupperne magtede det fint. De var i stand til at vise både bredden og dybden af det emne, de havde valgt, de havde synsvinkler og data med fra alle tre fag, de opfyldte kompetencekravene og de havde gjort sig gode selvstændige tanker. Dog er det godt, at de har 9. klasse til at øve sig på en lidt friere fremlæggelsesform.

En dag under forberedelserne til årets musical, besøgte jeg skolen.

Hele huset summede af aktivitet, der blev syet kostumer, øvet danse, holdt sceneprove, arbejdet med lyd, skrevet avis og meget mere - men midt i travlheden på en mærkværdigt rolig måde, som om alle vidste præcis hvad de skulle og hvor de skulle være.

Jeg spurgte nogle af børnene, hvad de syntes de fik ud af at arbejde med musical, og nogle af svarene var:

- God proces og god stemning
- Man lærer at arbejde sammen med nogen fra andre klasser. Det styrker fællesskabet.

- Det er godt at arbejde med noget andet end det sædvanlige
- Man opdager nye sider af sig selv
- Man lærer at overvinde sin generthed og stå frem.

Sypigerne, som havde holdt til ovre i håndarbejdslokalet, mente så ikke lige, det var det, de havde lært. De havde jo ikke været sammen med de andre. Men de syntes alligevel, det havde været sjovt og at de var blevet bedre til at sy.

Lærerne virkede glade og ustressede skønt der kun var få dage tilbage. Ingen panik at spore!

Imponerende, at man kan sætte så stort et skib i søen på så kort tid og med så flot et resultat! Vi er vist mange, der vil huske Ronja Røverdatter længe! Og hvor er det godt, at skolen hvert 3. år tager sig tid til det, så alle børn får den store oplevelse at være med. Det godt at prøve at være en lille del af noget fælles, der er større end en selv!

Jeg vil slutte med at sige, at jeg imponeres af skolens høje faglige niveau! Det er fint at sætte overliggeren højt, når man samtidig sikrer, at alle har mulighed for at nå over den. Og jeg glædes over den gode tone, der hersker overalt. Og over elevernes engagement, som afspejler lærernes store engagement og faglige dygtighed til at skabe bredde, dybde og variation i undervisningen, så den føles meningsfuld for eleverne.

I min evaluering af året har jeg skrevet til lærerne, at Nr. Lyndelse Friskole er en skole efter mit hoved og hjerte. I kan være glade for og trykke ved at have jeres børn her.

Jeg kan konkludere, at Nr. Lyndelse Friskoles undervisning i alle måder står mål med, hvad der normalt kræves i folkeskolen, at skolen lever op til sin forpligtelse til at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, samt at elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk er yderst tilfredsstillende. Og at skolens undervisningssprog er dansk.

Broby, april 2017
Tove Ketil Lenger